



ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE

S M E R N I C A č. 176

**ETICKÝ KÓDEX
Žilinskej univerzity v Žiline**

**Spracovateľ:
právne oddelenie
oddelenie personálnej a sociálnej práce
organizačno-správne oddelenie**

Žilina, september 2018



Článok 1 Preambula

Žilinská univerzita v Žiline (ďalej len „univerzita“) je verejnoprávnou a samosprávnou vzdelávacou, vedeckou a umeleckou inštitúciou. Poslaním univerzity je rozvíjať vzdelanosť na základe vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti v duchu národných a demokratických tradícií, rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry pre blaho celej spoločnosti. Svojou činnosťou prispieva k rozvoju vzdelanosti ako súčasť kultúry a k zvyšovaniu vedeckej, technickej, hospodárskej a umeleckej úrovne spoločnosti. V tejto činnosti nadväzuje na celosvetový vývoj vedy, techniky, umenia a kultúry.

Vzdelanie je jednou zo základných ľudských hodnôt, je zároveň cieľom aj prostriedkom objavovania sveta i seba samého, je účinným nástrojom mravného zdokonaľovania.

Na univerzite sa zaručujú akademické slobody a akademické práva pre všetkých členov akademickej obce. Využívanie akademických slobôd a akademických práv musí byť v súlade so zásadami demokracie, humanity a s právnym poriadkom.

Činnosť akademickej obce a ďalších zamestnancov univerzity je založená na dodržiavaní a plnom rešpektovaní princípov humanizmu, slobody a demokracie.

Etický kódex univerzity vyjadruje základné, mravné a etické požiadavky na akademickú obec a ďalších zamestnancov univerzity v zhode s Ústavou SR, so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov, so Štatútom univerzity a ďalšími predpismi.

Cieľom etického kódexu univerzity je určiť súhrn pravidiel správania sa zamestnancov a študentov univerzity a tým predchádzať vzniku sporných situácií. Plnením stanovených pravidiel etického kódexu sa tento stáva prirodzenou súčasťou správania sa zamestnancov a študentov univerzity. Správanie, ktoré nie je v súlade s týmto etickým kódexom poškodzuje záujmy univerzity.

Článok 2 Všeobecné etické zásady

Zamestnanci a študenti univerzity:

1. sa riadia nasledovnými etickými princípmi: ľudskosť, rozumnosť, čestnosť, slušnosť, korektnosť, taktnosť, ohľaduplnosť, zodpovednosť, zmysel pre povinnosť, rešpektovanie dôstojnosti iných a vedomie vlastnej dôstojnosti a cti.
2. rešpektujú základné ľudské práva a slobody a svojím konaním prejavujú vzájomnú úctu voči každému, rešpektujúc rovnaké práva pre všetkých bez rozdielu rasy, národnosti, pohlavia, veku a vierovyznania. Netolerujú neetické prejavy na pôde univerzity ani mimo ňu.
3. udržiavajú si svoju nezávislosť a slobodu: rozhodovania, myslenia, bádania, výskumu, výberu štúdia v rámci akreditovaných študijných programov, otvorenosti, vyjadrovania a zverejňovania svojich názorov.
4. svojím správaním spoluvytvárajú atmosféru vysokej pracovnej a spoločenskej morálky na pracovisku a prispievajú tak k formovaniu zodpovedajúcich medziľudských vzťahov nielen s kolegami, ale aj s poslucháčmi univerzity.
5. majú odmietavý postoj k fyzickému a psychickému násiliu. Odmietajú priamu i nepriamu formu diskriminácie.
6. sú lojálni k univerzite. Ctia a rešpektujú meno univerzity, jej históriu a tradície.



7. dodržiavajú všeobecne záväzné právne predpisy Slovenskej republiky, štatút univerzity a ostatné vnútorné predpisy.
8. využívajú informácie, ktoré súvisia s aktivitami univerzity, len na pracovné a študijné účely, nezneužívajú svoje postavenie, informačné systémy a majetok univerzity na svoj osobný prospech ani na prospech tretích osôb, ani na akúkoľvek formu korupcie.
9. dodržiavajú pravidlá politickej neutrality na akademickej pôde.

Článok 3

Vzťah k univerzite

1. Zamestnanci a študenti univerzity sú hrdí na svoju príslušnosť k univerzite aj k jej jednotlivým súčastiam. Vo svojich činnostiach vždy konajú tak, aby zachovali ich vážnosť a vysoký spoločenský kredit.
2. Zamestnanci a študenti univerzity pri svojich študijných pobytoch mimo akademickej pôdy univerzity jednajú tak, aby svojim konaním reprezentovali dobré meno univerzity.

Článok 4

Zásady pri pedagogickej činnosti

1. Pedagogická činnosť vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov je založená na princípoch tolerancie, úcte k pravde, úcte k človeku, rešpektu ku slobode myslenia a vyjadrovania.
2. Vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci rešpektujú právo študenta na slobodný prístup k vzdelaniu, podporujú kreatívnu prácu študentov s cieľom vychovať ucelenú osobnosť tak z odborného ako aj etického hľadiska.
3. Vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci využívajú možnosť akademickej pôdy na slobodné a objektívne odovzdávanie svojich vedeckých, odborných a pedagogických poznatkov a znalostí rešpektujúc právo na vzdelanie a informácie študentov univerzity.
4. Vzťahy členov akademickej obce sú vytvárané na báze kolegiality a vzájomné rokovania sú vždy korektné. Vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci nezneužívajú svoje postavenie ako nadradené. Nežiadajú od študentov činnosti, ktoré sú predmetom ich vlastných povinností a neprivlastňujú si práce študentov.
5. Pri pedagogickej činnosti si vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci plnia svoje pracovné povinnosti čestne, zodpovedne a na vysokej profesionálnej úrovni. Využívajú fond pracovného času len na aktivity, ktoré korešpondujú s pracovnou náplňou a pracovnou zmluvou. Všetky mimopracovné aktivity realizujú až po odpracovaní pracovnej doby. Zamestnanec je povinný vyžiadať si od rektora predchádzajúci písomný súhlas na výkon zárobkovej činnosti, ktorá je zhodná s predmetom činnosti zamestnávateľa v súlade s Pracovným poriadkom univerzity.
6. Vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci sa usilujú o vlastný odborný rast a získané najnovšie poznatky sa snažia ponúknuť vo výučbe v čo najkvalitnejšej a zrozumiteľnej forme.
7. Vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci hodnotia spravodlivo a transparentne študijné výsledky študentov. Nepristupujú na akúkoľvek formu ovplyvňovania výsledkov študentov, čím podporujú protikorupčné správanie.

Článok 5

Zásady pri vedecko-výskumnej činnosti

Vysokoškolskí učitelia, výskumní pracovníci a študenti:

1. považujú vedeckú, výskumnú a vývojovú prácu ako prostriedok zvyšovania úrovne poznania spoločnosti, čím sa zvyšuje kvalita výučby študentov univerzity a prestíž univerzity.
2. pri svojich vedeckých a výskumných prácach využívajú vedecký prístup.
3. si uvedomujú plnú zodpovednosť za objektivitu a vierohodnosť svojich výsledkov bádania. Pri zverejňovaní výsledkov dbajú o ich úplnosť, overiteľnosť a objasnenie.
4. vykonávajú svoju expertnú, hodnotiteľskú a oponentskú prácu osobne, nezávisle a korektne.
5. sprístupňujú a zverejňujú svoje výsledky bádania pre ďalší rozvoj odboru. Výsledky vzdelávacej a vedecko-výskumnej a vývojovej činnosti získanej na pôde univerzity neposkytujú tretím osobám s cieľom získania osobitného prospechu alebo znevýhodnenia univerzity.
6. vo vzťahu k domácej a zahraničnej vedeckej a pedagogickej komunite sa správajú korektne, uznávajú pravidlá právnej ochrany autorského práva a duševného vlastníctva a dbajú na dobré meno univerzity. Neprivlastňujú si cudzie myšlienky a nápady, rešpektujú spoluautorstvo. Vo svojich publikáciách uvádzajú pravdivo a formálne správne informačné zdroje, ktoré pri práci použijú.
7. pri realizácii svojich projektov sa riadia maximálnou ekonomickou efektivitou a zodpovednosťou.
8. pri realizácii svojich projektov majú právo požiadať Etickú komisiu univerzity o vyjadrenie, či ich výskumná projektová činnosť je v súlade s etickými zásadami univerzity.
9. sa pri svojich vedeckých a výskumných činnostiach riadia Etickým kódexom Žilinskej univerzity v Žiline aj európskym kódexom výskumnej integrity vydaným Európskou radou¹.

Článok 6

Zásady pre študentov univerzity

1. Študent má v úcte meno, symboly univerzity, akademických funkcionárov, pedagogických pracovníkov i ostatných zamestnancov univerzity.
2. Študent sa správa tak, aby nedošlo k narušeniu vzájomných vzťahov vytváraných pre úspešné zvládnutie štúdia.
3. Študent slobodne vyjadruje svoje odborné názory, ctí slobodu slova a kritického myslenia, slobodnú výmenu názorov a informácií.
4. Pri riešení problémov vyučovacieho procesu a organizácie života na univerzite sa s dôverou obracia na svojich pedagógov, akademických funkcionárov a členov akademického senátu, pričom rešpektuje ich pracovné povinnosti a právo na súkromie.
5. Študent si je vedomý svojej zodpovednosti za následky konania počas vyučovacieho procesu, rešpektuje študijné poriadky fakúlt univerzity a využíva ich ustanovenia v súlade s dobrými mravmi, počas vyučovania je pozorný, aktívny a prichádza na vyučovanie a na skúšky pripravený. Študent nenarušuje priebeh vyučovania alebo skúšky svojím

¹ ALLEA. (2017). The European Code of Conduct for Research Integrity – revised edition. Berlin ALLEA. https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf



- neskorým príchodom alebo predčasným odchodom, vyrušovaním vyučujúceho a ostatných študentov činnosťou, ktorá nie je spojená s vyučovaním, počas vyučovania nepoužíva informačné a komunikačné prostriedky. Výpočtovú techniku, prostriedky záznamu obrazu a zvuku používa iba so súhlasom vyučujúceho. Na vyučovanie neprichádza pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok, počas vyučovania nekonzumuje jedlo a nespí.
6. Študent pri spracovávaní seminárnych, semestrálnych, záverečných prác a pri publikovaní výsledkov vedeckej práce nevytvára plagiát, rešpektuje právne a etické požiadavky na používanie iných literárnych zdrojov ich správnym citovaním, uvedením použitej literatúry. Pri šírení informácií prostredníctvom internetu a sociálnych sietí si je vedomý nutnosti zabezpečenia médií voči možnému zneužitiu. Počas písomných previerok a počas skúšok neodpisuje od spolužiakov a používa iba skúšajúcim povolené študijné pomôcky.
 7. Študent počas vyučovania rešpektuje vyučujúcich aj spolužiakov, správa sa voči nim korektne, taktne a tolerantne. Pri oslovovaní pedagógov a kolegov, vo verbálnej i e-mailovej komunikácii, rešpektuje pravidlá spoločenského správania. Nikoho neobťažuje, nediskriminuje, neuráža pre jeho pôvod, národnosť, náboženstvo, vek, pohlavie, sexuálnu orientáciu, prípadne zdravotné postihnutie, nepoužíva násilie alebo hrozbu násilím.
 8. Študent v priestoroch univerzity dodržiava zásady spoločenského styku a hygieny. Vyučovania sa zúčastňuje v čistom, primeranom oblečení, ktoré nepôsobí vyzývavo a rušivo na vyučujúcich a na spolužiakov. Na skúšku prichádza v primeranom spoločenskom oblečení. Na športových aktivitách a praktických zamestnaniach rešpektuje pri obliekaní požiadavky vyučujúcich.
 9. Študent sa správa šetrne voči majetku a zariadeniam univerzity. Technické prostriedky, výpočtovú techniku a internet používa iba pre potreby výučby, nezneužíva ich na komerčné účely alebo na protiprávne aktivity. Pri ich používaní dodržiava bezpečnostné predpisy a zásady ochrany zdravia a života.

Článok 7

Porušenie etického kódexu

1. Etický kódex zaväzuje všetkých zamestnancov alebo študentov univerzity, aby sa správali v súlade s jeho požiadavkami. Ich akékoľvek porušenie a následné opatrenia rieši etická komisia univerzity, ktorú v súlade s rokovacím poriadkom etickej komisie Žilinskej univerzity v Žiline vymenúva rektor univerzity.

Článok 8

Etická komisia univerzity

1. Etická komisia sa zriaďuje ako poradný orgán rektora a pre vykonávanie činností definovaných v tejto smernici a v rokovacom poriadku etickej komisie Žilinskej univerzity v Žiline.
2. Etická komisia univerzity má 7 členov.



3. Predsedu, podpredsedu a členov etickej komisie vymenúva a odvoláva rektor.
4. Etická komisia sa riadi schváleným rokovacím poriadkom.

Článok 9 **Záverečné ustanovenia**

1. Smernica nadobúda platnosť dňom podpisu rektorom a účinnosť dňom 1.11.2018.
2. Smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov a študentov univerzity.
3. Ruší sa Rozhodnutie rektorky č. 11/2013 zo dňa 15.11.2013 Etický kódex študenta Žilinskej univerzity v Žiline.

V Žiline, dňa 9.10.2018

.....
prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD.
rektor